

Két zseb, két cetli

Szántó-Várnagy Binjamin Zeév, 2013.08.28

Rabbi Szimchá Bunim (XVIII-XIX. századi lengyel haszid mester) tanította: mindig legyen az ember két zsebében két cetli. Az egyikén ez legyen: „por és hamu vagyok”, a másikon „értem teremtett a világ”.

1. Mózes 1., 18:27 - az egyik zseb

És felelt Ábrahám: íme, szólni merészelek Uramhoz, bár én por és hamu vagyok.	ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר.
---	---

2. Misna, Szanhedrin 4:5 - a másik zseb

Ezért minden ember köteles mondani: számomra lett teremtve a világ.	לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר, בשבילי נברא העולם.
---	---

3. Midrás, Beresit Rábá 17:4 - az ember elnevezi az állatokat

Amikor a Szent, Áldott Ő megteremtette a világot, megkérdezte a szolgálattelvő angyalokat: „csináljunk embert?” (Mózes 1., 1:26) Azt mondták neki: milyen az ember természete? Mondta: bölcsessége nagyobb a tiéteknél. Eléjük vitte az háziállatokat, a vadállatokat és a madarakat, és kérdezte tőlük: mik ezek? Nem tudták. Elvitte az emberhez, kérdezte: mik ezek? Mondta: ez ökör, ez szamár, ez ló, ez teve. És te, mi vagy? Én ember vagyok, mert a földből teremtetem. És én mi vagyok? Téged így helyes hívni: Uram, mert te vagy Úr minden teremtményed felett.	בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם נמלך במלאכי השרת אמר להן נעשה אדם אמרו לו אדם זה מה טיבו אמר להן חכמתו מרובה משלכם הביא לפניהם את הבהמה ואת החיה ואת העוף אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין העבירן לפני אדם אמר לו זה מה שמו אמר זה שור זה חמור זה סוס וזה גמל. ואתה מה שמך אמר לו אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה ואני מה שמי א"ל לך נאה להקראות אדני שאתה אדון לכל ברייתך.
---	--

4. Misna, Szotá 9:15 - a szerénység meghalt?

Mióta Rabbi Méir meghalt, eltűntek a példázatok. Mióta Ben Ázaj meghalt, eltűntek az igyekvő tanulók. Mióta Ben Zomá meghalt, eltűntek a magyarázók. Mióta Rabbi Akiva meghalt, eltűnt a Tóra tisztelete. Mióta Rabbi Chániná ben Doszá meghalt, eltűntek a jót cselekvő emberek. Mióta Rabbi Joszi, a kicsi meghalt, eltűntek a jámborok. (És miért hívták úgy, hogy a „kicsi”? Mert ő volt a legkisebb a jámborok között.) Mióta meghalt Rabbi Jochánán ben Zákáj, eltűnt a bölcsesség fénye. Mióta meghalt az idős Rábán Gámliél, eltűnt a Tóra tisztelete és a tisztaság és a	משמת ר"מ בטלו מושלי משמת בן עזאי בטלו השקדנים משמת בן זומא בטלו הדרשנים משמת ר"ע בטל כבוד התורה משמת ר' חנינא בן דוסא בטלו אנשי מעשה משמת ר' יוסי קטנתא פסקו חסידים ולמה נקרא שמו קטנתא שהיה קטנתא של חסידים משמת רבי יוחנן בן זכאי בטל זיו החכמה משמת ר"ג הזקן בטל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמת רבי ישמעאל בן פאבי בטלה זיו הכהונה משמת רבי בטל ענוה
---	--

tartózkodás is meghalt. Mióta Rabbi Jismáél ben Pávi meghalt, eltűnt a papság fénye. Mióta Rabbi [Jehuda HáNászi] meghalt, eltűnt a szerénység és a büntől való félelem.	ויראת חטא.
--	------------

5. Talmud, Szotá 49a - nem, én itt vagyok!

Mondta Ráv Joszéf a misnát idézőnek: a szerénységet ne sorold fel, mert itt vagyok én.	אמר ליה רב יוסף לתנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא.
--	---

6. Mózes 4., 16:11 - Korách lázadása

Ezért te és az egész gyülekezedet az Ő-való ellen lázadtok, és Áron, kicsoda ő, hogy ellene panaszkodtok?	לכן אתה וכל עדתך הנעדים על יהוה ואהרן מה הוא כי תלינו עליו.
---	---

7. Misna, Ávot 4:4

Rabbi Levitász, javnei férfiú mondta: nagyon, nagyon legyél alázatos lelkű, mert az emberek reménye: féreg.	רבי לוויתס איש יבנה אומר, מאוד מאוד הוי שפל רוח, שתקוות אנוש רימה.
---	--

8. R. Ovadjá MiBartenurá kommentárja (ugyanott)

[...] az emberek többsége megbotlik ebben [...]	רוב בני אדם נכשלים בה
---	-----------------------

9. Igeret HáRámbán - Rámbán levele fiához

És minden ember legyen nagyobb nálad a szemedben. Ha bölcs vagy gazdag, tisztelned kell. És ha szegény, és te gazdagabb vagy bölcsőbb vagy, gondolj arra, hogy rajtad nagyobb a kötelesség és ő érdemesebb nálad, mert ha ő vétkezik, tévedésből teszi, te viszont szándékosan.	וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך, ואם חכם או עשיר הוא עליך לכבדו. ואם רש הוא, ואתה עשיר או חכם ממנו, חשוב בלבך כי אתה חייב ממנו והוא זכאי ממך, שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מיזיד.
---	--

10. Mózes 5., 26:10 - Az első gyümölcs bemutatása

„És most, íme, elhoztam a föld gyümölcsének elejét, amit adtál nekem, Ő-való.” És tedd le Ő-való I-tened előtt, és hajolj meg Ő-való I-tened előtt.	ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי יהוה והנחתו לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך
---	---

11. Mózes 5., 8:17 - Büszkeség és felejtés

És azt mondod szívedben: erőm és kezem hatalma adta nekem ezt a gazdagságot.	ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה.
--	--